

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ।
ਬੇਤਰੀ ਕਪੂਰ ਜੇ
ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨੋਟੋਅਰ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, - ਮੁਦਈ-ਜਵਾਬਦਾਰ।

1954 ਦਾ ਆਰ ਤਾਲਰ ਸੈਕਿੰਡ ਐਪਸ[^]i ਨੰਬਰ 6।

ਲੀਜ਼ - ਕੀ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ - ਨਿਯਮ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ - ਸੰਪੱਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ (1882 ਦਾ IV)। ਸੈਕਸ਼ਨ ਆਈਓਸੀ ਅਤੇ 11!

1954

July, 20th

ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1950 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 1951 ਤੱਕ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਲ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ 12 ਅਕਤੂਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਨੋਟਿਸ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ. 18 ਜੂਨ ਨੂੰ ਸਾਡੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੀ.ਐੱਮ. 14 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ, ਸਰਕਾਰ ਨੇ 'ii "i trnent of th> '.i-ven'esce^'. ਪਟੇਦਾਰ- u^ed^ -yrtion ਕਿ a> :hi-ਸਰਕਾਰ ਨੇ - ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ' ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। U. i. t?u a-* to on* Am .i S.neh ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ

ੴ

534

PUNJAB SERIES [VOL. viii

7 Pat 496
(2) 26 LC 347

ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਾ ਰੱਖਣਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ , ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਕੋਲ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰੋਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਇੱਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ A ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ B ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਗਾੜਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੇਸ ਸੋਰ ਦਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਇਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਪਟੇਦਾਰ ਜਿਸਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਪਟੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਸੀ।

ਦਾਮੋਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਲੱਛਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ (1), ਅਤੇ ਸੋਮਈ ਅੰਮਾਲ ਬਨਾਮ ਵੇਲੈਯਾ ਸੇਥੁਰੰਗਮ (2), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜਾਵਾ, ਪਹਿਲੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 24 ਅਕਤੂਬਰ, 1953 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ, ਸ੍ਰੀ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤਾ, ਸੁਖ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸੈਣੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਮਿਤੀ 29 ਜੂਨ, 1953, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੁਦਈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਾਈਟ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸੁਪਰਸਟਰਕਚਰ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ।

ਦਾਅਵਾ : ਪੈਲਾਟ 2, 3, 4, 32/1 ਅਤੇ 32/2 ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਲਈ 41/4/15 ਵਰਗ ਫੁੱਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਲੁਧਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਅਬਾਦੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼ ਨਜ਼ਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਲਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਮਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਜ਼ੀ ਸੈਂਡ ਜਾਂ ਮਲਬਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।

ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਅਗਰਵਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਐਸ.ਐਮ. ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਫਾਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਡੈਟ।

ਨਿਰਣਾ

Kapur,

ਕਪੂਰ J. ਇਹ ਗਿਆਰਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪੰਜ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਛੇ ਬੀ.ਵੀ. ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ, ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜੋ ਵਧੀਕ

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਪੀਤਮ ਸਿੰਘ ਜੈਨ ਨੇ ਮਿਤੀ 24 ਅਕਤੂਬਰ 1953 ਨੂੰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ, ਭਾਵ, 1954 ਦੇ ਆਰਐਸਏ 6 ਤੋਂ 10 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, 1954 ਦਾ RSA 49-54।

Mela Singh
and others
v.
The Punjab
State
Kapur. J.

1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਲਾਟ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜੋ ਕਿ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ 1951 ਤੱਕ ਚੱਲਣੇ ਸਨ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ 18 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਸ. ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਜੋ ਹਿੱਸਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ ਸਿਨੇਮਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 12 ਅਕਤੂਬਰ 1951 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 14 ਫਰਵਰੀ 1952 ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਿਆਂਦੇ।

ਉਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ - 1954 ਦੇ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 6 ਤੋਂ 10 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਤਰਾਜ਼ ਜੋ ਹੁਣ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੇ ਆਰਡਰ 27, ਨਿਯਮ 2. ਦੇ ਤਹਿਤ, ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਤਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੀਮੇਬਰੈਂਸਰ ਜਾਂ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਵੇ। ਅਥਾਰਟੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਯਾਦਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੰਬਰ 5700/CO 254-51, ਮਿਤੀ 5 ਸਤੰਬਰ 1951 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਦਾ ਹੈ: -

“ਵਿਸ਼ਾ:-ਪੁਰਾਣੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਤੁਰੰਤ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।”

Mela, Singh
and. others
v.
The Punjab
State

ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਰਡਰ 27, ਨਿਯਮ 2 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹੁਦਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ

Kapur. .1.

ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਜੰਟ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ .... ਹੁਣ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ "ਪੁਰਾਣੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼" ਨਾਮ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਨਕਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅਥਾਰਟੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਐਡ ਹੈ। ਘੇਰੇ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਘੇਰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ - "ਪੁਰਾਣੀ ਪੁਲਿਸ ਲਾਈਨਜ਼।" ਮੈਂ ਸ੍ਰੀ ਮੇਲਾ ਰਾਮ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ , ਅਤੇ 1954 ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ: (6) ਤੋਂ (10), ਇਸ ਲਈ, ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿਓ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਆਰ.ਆਈ.ਐਸ.ਏ. 1954 ਦੇ ਨੰਬਰ 49 ਤੋਂ 54 ਤੱਕ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ 18 ਜੂਨ 1951 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਿਨੇਮਾ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਲਈ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, Kapur, J. ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਘਿਣਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੀ ਉਥੇ ਏਸਿਨੇਮਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਹੀ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹੁਣ ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ? ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ *ਮਾਨਿਕਮ ਪਿੱਲਈ* ਬਨਾਮ *ਰਥਨਾਸਾਮੀ ਨਾਦਰ* (1) ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। . ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਕਿ ਮਰੇ ਹੋਏ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੇਬਲ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੇ,

(1) I.L.R. 7 Pat. 496

(2) 26 I.C. 347

ਪਰ ਕੀ ਇਹ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿੰਦੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 109 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕੋਲ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ A ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੀਜ਼ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ B ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਕਾਨ ਮਾਲਿਕ ਦੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਗਾੜਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ ਉਸ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਟੇਦਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰ ਕੋਲ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗਾ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ

Mela Singh
and another
v.
The Punjab
State

(1) ਏਆਈਆਰ 1919 ਮੈਡ 1186

Kapur, J.

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੋ ਕੇਸਾਂ *ਦਾਮੋਦਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਵਾੜੀ* ਬਨਾਮ *ਲਛਮੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿੰਘ* (1), ਅਤੇ *ਸੋਮਈ ਅੰਮਾਲ* ਬਨਾਮ *ਵੇਲੱਈਆ ਸੇਥੁਰੰਗਮ* (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਆਮ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। - ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਝ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਤੀਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਇੱਕ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਲੀਜ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਵਿਅਕਤੀ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਪਟੇਦਾਰ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੀਜ਼ ਸਬ- ਸਿਟਿੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਜਿਹਾ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਪਿਛਲੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਿਸਦੀ ਲੀਜ਼ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਲੀਜ਼ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲੀਜ਼ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਓਫਿ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111(ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ - ਭੇਜੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ , ਅਤੇ ਪਟਨਾ ਕੇਸ ਅਤੇ ਮਦਰਾਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਜੋ ਮੈਂ ਉੱਪਰ ਰੈੱਡ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਫਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ

ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਅਤੇ ਮੇਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਹਿਣਗੀਆਂ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ